

فرا ترکیب پژوهش سرمایه فرهنگی در ایران: ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه (بررسی کلیه مقالات ۲۰ ساله علمی پژوهشی طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۳۰

کد مقاله: ۴۵۸۲۶

محمدعلی زکی^۱

چکیده

امروزه مفهوم سرمایه فرهنگی به عنوان شناخت و ادراک فرهنگی و شیوه‌های عمل متناسب صلاحیت‌های فرهیختگی و نیز شناخت و قابلیت استفاده از کالاهای فرهنگی مورد توجه دانشمندان علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی قرار گرفته است. سرمایه فرهنگی به منزله یکی از مفاهیم کانونی جامعه‌شناسی است که در سال‌های اخیر به خصوص در ایران مورد توجه صاحب‌نظران علوم اجتماعی قرار گرفته است. علایق جامعه‌شناسان در بررسی و تبیین سرمایه فرهنگی در طی دو دهه اخیر رشد سریع و فزاینده‌ای از خود نشان داده است. با توجه به فراوانی و تنوع تحقیقات انجام شده، نیاز به انجام تحقیقات ترکیبی مثل فرا ترکیب در این حوزه احساس می‌شود. هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی فرا ترکیب تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران خواهد بود. روش فرا ترکیب از روش‌های جدید و نوظهور در مطالعات کیفی است که استفاده از آن در تحقیقات علوم اجتماعی رو به گسترش بوده و می‌تواند در خلق و توسعه دانش، محققان علوم اجتماعی را یاری رساند. تحقیق حاضر از نوع روش فرا ترکیب و اطلاعات با استفاده از چهار منبع اینترنتی پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (sid.ir)، پایگاه اطلاع‌رسانی نشریات علمی ایران (magiran.com)، پایگاه مجلات تخصصی نور (Noormags.ir)، پرتال جامع علوم انسانی (Ensani.ir) جمع‌آوری شده است. طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰ تعداد ۲۲۹ مقاله در موضوع سرمایه فرهنگی در ایران ثبت شده است. نتایج استفاده از روش فرا ترکیب تحقیق را قادر به ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه جهت تبیین سرمایه فرهنگی در ایران نموده است. بر اساس مدل پیشنهادی سرمایه فرهنگی قابل تفکیک در پنج بخش به ترتیب فراوانی عبارت‌اند از اثرات (۷۰ درصد)، وضعیت (۱۴ درصد)، عوامل مؤثر (۱۱ درصد)، کلیات (۳ درصد) و همبسته‌های سرمایه فرهنگی (۲ درصد) بوده است.

واژگان کلیدی: سرمایه فرهنگی، روش فرا ترکیب، مجلات علمی، مدل جامع و یکپارچه.